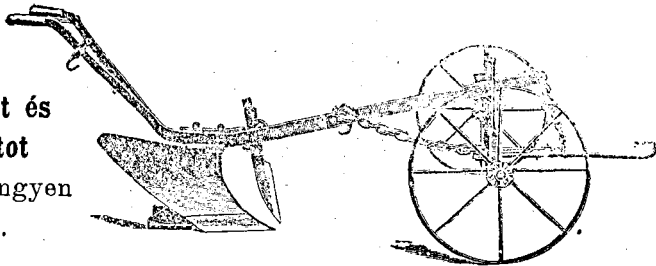

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hírneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
arájánlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

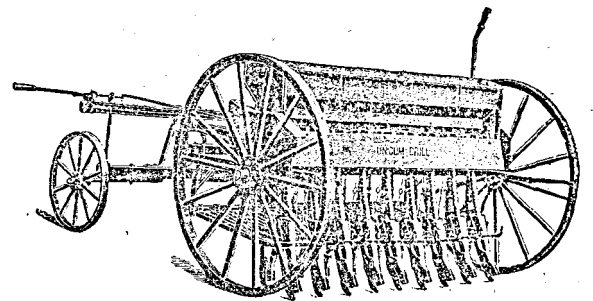
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“

(sik és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerősükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

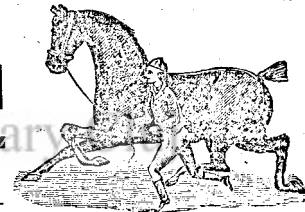
1266

Páris 1900. világiállítás: „GRAND PRIX.“

**KWIZDA-féle
restitutions fluid**

cs. és kir. szab. mosóvíz
lovak részére.

— Egy üveg K. 280. —

40 év óta az udvari istállóban a katonai és polgári nagyobb istállóban használatban, nagyobb megerőltetés előtt és után cróstitóul, inak merevése ellen stb. s a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szallagléppárnával.

Bokavédő szalagok

GUMMIBÓL szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig a bal és jobb lábára.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek körülete 20-22 cm. megfelel az 1. sz. | 24-27 cm. megfelel a 3. sz. | 22-24 cm. > 2. sz. | 27-30 cm. a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben drbnként	Fekete, barna v. fehérszín.
1. sz. K. 5-50. 2. sz. K. 5-90.	1. sz. K. 5-90 2. sz. K. 6-40.
3. sz. K. 6-40. 4. sz. K. 7-30.	3. sz. K. 6-60. 4. sz. K. 7-70.

Főraktár: 1291. I.

Kwizda János Ferencz cs. és kir. osztr., magy. kir., román kir., és bolgár fejedelmi udv. szállító kerületi gyógyszerész, Korneuburg. bei WIEN.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnaki

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 21/2 egész 12 lóerőig, Szalmakaszalók, járgány-cseplőgépek, löher-cseplők, tisztító-rosták, konkolozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek. Planat Jr. kapálók, szecsekavágók, répvágók, kukorica-mórszálók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes aczel-ekék, 2. és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1242

„PEF“ (Porcellán-Email-Festék)

falakon és fán porcellánszerű mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkészítési helyiségek, istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, — fürdőszobák, kloettek stb. részére felette célszerű. —

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok.

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1036. I.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

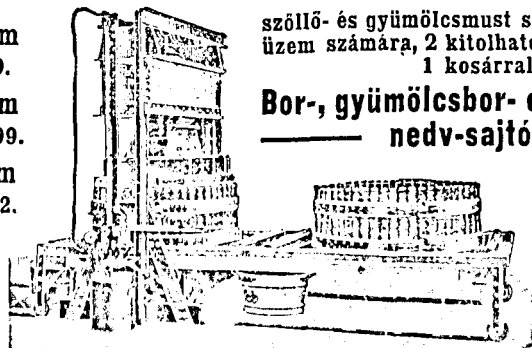
Arany érem
Pozsony 1902.

hydraulikus
sajtóért.
1299

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

kézihajtásra
Hercules-nyomó-szerkezettel, fa- vagy vastányúrral.

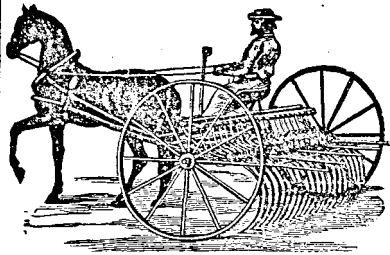
Gyümölcs- és szőlő-örlőket, bogozógépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett, mint különleges-
séget a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II/1.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

— Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejkorán kértnek. —

Czukorrépa-, kukoricza- és burgonyamivelésre szolgáló **kézi- és fogatos kapáló és töl-tőgető eszközök**, amerikai **aczélgereblyék**, **Hollingsworth-lógereb-lyék** elismert gondos kivitelben kaphatók:

KÜHNE E. hazánk legrégebb mező-gazdasági gépgyárában **MOSONBAN**

Alakult 1856-ban.

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a sz.**

Alakult 1856-ban.

Szintúgy Fűkaszalógépek, kézi- és járgány-cséplőgépek, gabonatisztító és osztályozó rosták, konkoly-választó gépek.

Bevált, hírneves „**MOSONI DRILL**” tolokerekes sorvetőgépek stb.

1333

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

ők megismerkednek az országszerte elismert, kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Szíveskedjen vagyongyűjtés céljából ezen kiváló magyargyártmány legújabb ingyen árjegyzékét kérni:

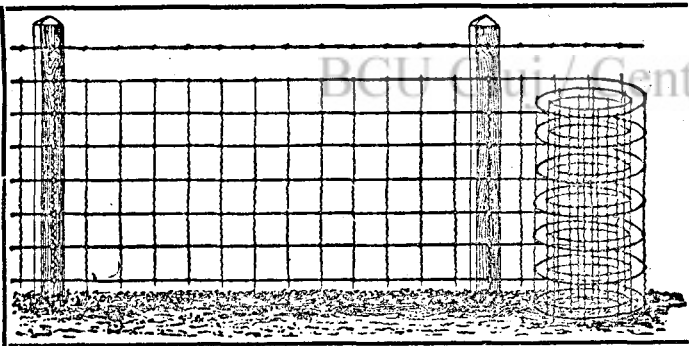
Kalmár Zs. utóda

különleges terménnytisztító gépgyárából, **Kódmezővásárhelyről**, melynek áttekintése után tisztában lesz Ön a dolog valódiságával.

1274

Bámulatós Olcsó Kerítések!

Szőlőbermélők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

1314

Hungária sodronyfonatát

mint a legezészerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyénél fogva följmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: Olcsóság:

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 2-2, 2-5 és 2-8 mm. dróterősségűekből,

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár négyez. mtrenkint fill.: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukás) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben,

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár négyez. mtrenkint mm.: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, fűladásért és kezelés költségeiért számítok négyz.-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélén pedig tüskések, tehát az átjárást megnehezíti. A fonat csavart szálú — mint vékony sodronykerítések — a kerítés hosszirányában futnak, miként nagy az ellenálló képessége; a keresztirányú pedig hullámosak, a szálak összecsiszása ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel meglazva, egyszerűen a fadúcokhoz szegzendő horganyozott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszesége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét feszíthető és más helyen ismét fölerősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetőzés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony méterenkint ára 8 fillér. Számos ellamerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle cséplőkre; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácokat vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, maglár-ablakrostályokat, ökr-szálkaszakrakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó rostákat, borszőrűket, cséplőgépekbe való gabonaszűjtő-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Megjelent! Megjelent!

Az egész continenren nagy sensációt keltett felolvasás szövege, amelyet **Hairie Ben-Aiad** hercegnő Budapesten az Uránia színházban tartott: „**A török nő élete a társaságban és a háremben**” címen.

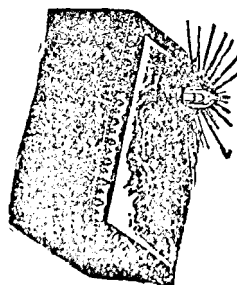
A szép hercegnő saját tapasztalataiból, oly képét adja ezen, európai szem előtt tilos dolognak, hogy úgy a felolvasása, melyet Bécsben a censura éle miatt egyes részében törölt, mint a könyv is, a melyet teljesen, a törlések nélkül adtam ki, bizonyára a kellő számú olvasóra fog találni.

A könyv ugyancsak német nyelven is kapható. Ára mindegyiknek 1.20—1.30 kor. ellenében franco expedíalom.

Szilágyi Béla

könyvkereskedésében **BUDAPEST, VI., Károly-körút 26.**

1251

Figyelem!

Árjegyzékek ingyen! Alapítva 1888.

Villamos kézi- és zseblámpák fényszórával

turisták, vadászok, katonatisztek, föld-birtokosok, gyógyszerészek, droguisták, bányák, lelkészek, vidéki orvosok, utazók és skikoresolyázók részére, akkumulátorokkal és száraz batteriákkal két-tíz órai égőképességgel.

Telefonok, távirókészülékek. Izzólámpák, indukciós apparátusok, világító elemek.

Neumann József Vilmos

elektrotechnikus

1290

WIEN, IX./4. Sechschimmelgasse 14. sz. Félelelet 12.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KÁPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Az előfizetéseket
kérjük megújítani!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemle.	273
Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai. XXX.	274
A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. fel- ügyelőség 1903. évi jelentése. III.	275

Irodalmi szemle:

A „Magyar Remekirők” új sorozat.	276

Egyleti élet:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet rk. igazgató-választma- nyi ülése.	277

Vegyes közlemények:

Küzdelem a sertésvész ellen.	277

Mírdetések.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI. ker., Andrassy-út 23. szám.

Ajánl

muhamagot, pohánkát, mustár-
magot, tengeri félékből: alcsu-
thit, székelyt, Pignolettot, Cin-
quantinot és egyéb gazdasági magva-
kat, továbbá impregnált takarmány-
répamagot, mint: oberndorfit,
eckendorfit, olajbogyóalakut,

● ● valamint raffiaháncsot. ● ●

1002

Szemle.

Kolozsvár, május 20.

A magyar ember egyik jóízű mondása ez: mikor volna *mivel*, akkor nincs *kivel*, mikor pedig volna *kivel*, akkor nincs *mivel*. Ez a mondás bizonyára nemcsak a ferbli jargon szerint mélyértelmű. Valószínűleg nem is a ferbli berkeiből veszi eredetét. A magyar gazda sorsára illik az rá tökéletesen. Ez a sors olyan, hogy a gazdát a jó termésekben a jó árak után sóvárogtatja, mikor pedig jó árak vannak, akkor Tantalus minden kinjót szenvedtetni el vele, mert nincs már mit értékesíteni ezeken a jó áron. Sőt talán még másképpen is lehet fordítani ezt a lebegő-imbolygó állapotot: őszszel nincsenek gabonaárak, mert a gazdák elárasztják vele a piacot, tavasz utolján nincs gabonakészlet és azért rugtatnak föl az árak. Ezért nincs aztán köszönet a *kilenc forintos buzaárakban* sem. Adjátok vissza légióinkat! — adjátok vissza búzáinkat, melyet őszszel 7 forinton alul is elvesztegettünk és kikecmeregnénk minden bajunkból, rimánkodhatnánk — de úgyis hiába — gazdáink, hiszen nincs senki, aki hallgathatna rájuk. Sőt ellenkezőleg, az a kilenc forintos ár, amit a börze haussier-jei kivívtak, ma baljóslatú *Mane Tekel*, amely egy rossz gabonatermés fenyegető veszélyét sejteti Magyarországgal. Egy kitűnő belletrista írónk így jellemzi az ideai állapotot: Régi paraszti mondás: Jó az Uristen, de mégis csak ennek a földnek két Uristen kellene: egyik aki locsolgasson, másik, aki szárítgasson . . . No és a *locsolgatás* jól elmaradt az idén. Száraz forráság terjeng a levegőben, a föld nedvei elvesztek, a mag nem akart szárat küldeni a földből. Már a vasútról is látható, hogy egy-egy helyen mennyire ritkás a vetés. És elszomorodva dörmögik az emberek: . . . »A hatvanháromba jutunk megint . . . Mondom, hogy a hatvanháromba jutunk . . . « Országos csapástól félnék a gazdák is, az egyéb népek is — még a börze is. A gazdára nézve nem kárpótlás még a 9 forintos ár sem. 7 mázsás, közepes termés 8 forintos közepes ár mellett 56 forintot ad; míg 5 mázsás rossz termés 9 forintos nagy árral csak 45 forintot. Óriási

terhek nehezedenek az államra, rengeteg drágaság emészti úgyis népeit: egy hatvan-harmadikihez hasonló aszály után aztán nem lenne se *mivel*, se *kivel* élni. Amazt az égető nap sugarai alatt kiszikkadt föld ragadná meg ezeket a kivándorlás megdagadó hullámai sodornák el kifelé tőlünk.

*

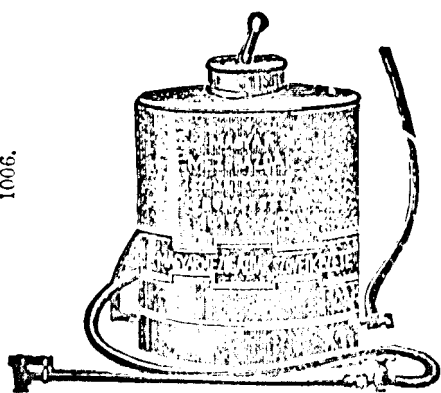
De hiszen borul, minden nap borul és egy országos májusi eső még mindig aranyeső lenne, amely közepes természettel normálisra fordíthatná mindannyiunk sorsát, különösen akkor, ha még az amerikai és oroszországi gyöngye termések folytán az árak is a kellő színvonalon fognak állni. Erre a normális állapotra számít a hadvezetőség, mikor az 1904/1905. évi periódusban szükséges *terménybeli szükségletet* közé teszi és a szállítás feltételeit tudatja a gazdaközönsséggel. A nagyszebeni 12. hadtest hadkezelőségének az E. G. E.-hez intézett átirata szerint ezen hadtestnek a jelzett időszakban 22855 mm. rozsra, 53500 mm. zabra, 45727 mm. szénára és 32000 mm. szalmára van szüksége. Tekintélyes mennyiségek ezek, melyeknek szállítására az intendatura fölszólítja a gazdasági érdekvépviseleteket és a gazdákat. Csakhogy ez a szállítás nem olyan egyszerű és nem olyan könnyű. 2300 mm. rozs, 25500 mm. zab, a széna- és szalmaszükséglet ugyanis árendálási úton szereztetik be, melyben gazda az átadandó mennyiség teljes bizonytalansága, és az átadási feltételek miatt részt nem vehet; bár a hadtest intendatúrája erre is fölszólítja. De a vétel útján beszerzendő 20000 mm. rozs és 28000 mm. zab még mindig elég nagy mennyiségek arra, hogy a gazdák foglalkozzanak ezeknek szállításával, annál is inkább, mert több rendelkezés elsőbbséget biztosít részükre. Így gazdasági egyesületek, szövetkezetek és gazdák ajánlataikat a nyilvános ajánlati tárgyalás előtt beadhatják, és pedig ez évben rozsra és zabra nézve augusztus 15-től szept. 15-ig, szénára és szalmára nézve június első felében. Ezen szállításoknál az elv az, hogy csakis saját termés szállítható és ezen elvnek keresztülvitelét több — nyilván a március 17-i anktéjból kifolyó — rendelkezés

Rézgálic, sublimált kénpor, dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések és ojtógummi-szalagok beszerzése végett forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZÁM / / / / / / /

hol a szövetkezet cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű, hazai gyártmányú permetező is beszerezhető. Ára cégdugattyú tárcsatokkal 34 kor., B. jegyű öntött vasdugattyú tárcsatokkal 28 kor.

célozza. Gazdasági szervezetek és gazdák biztosíték és kautio letétele alól föl vannak mentve. A nyilvános ajánlati tárgyalásnál is a gazdák és szervezeteik egyenlő ajánlatok esetén előnyben részesíttetnek. Kétségtelesen jól tennék tehát gazdáink, ha érdeklődnének ezen katonai szállítások iránt s a gazdasági érdekképviselők hivatása pedig ezen szállítás szervezése. Nem emlékezik meg ugyan a hadtest átirata, de azért bizonyára ez évben is és még nagyobb mértékben történik majd a kézi bevásárlás. Erre nézve a most folyó delegációs tárgyalásokon egy osztrák delegátus, talán Abrahamovicz életrevaló indítvánnyal állt elő: azzal, hogy a kézi bevásárlás az egyes piacokra kiküldött ambuláns katonai bizottságokkal történjék, miáltal a hadsereg terményei bevásárlásánál éppen úgy járna el, mint a kereskedő. A hadügyminiszter ezen indítványt, mint teljesíthetlent, elvetette, holott a francia hadvezetőség már a múlt évben erre az álláspontra tért át. Hja, — ráérünk erre még...

Azt tudjuk és érezzük, még pedig különösen ilyenkor a szorongattatás pillanataiban, hogy közgazdasági, sőt közéletünk sorsának mikénti alakulása még mindig óriási mértékben függ a gabonaterméstől. De annyi intellem és tanács után ma mégis konstatálnunk lehet, hogy a gabonatermesztésen kívül egyebünk is van már és hogy különösen az állattenyésztés terén erősen haladunk előre. Ezt a meggyőződésünket megerősítheti a földművelésügyi minisztériumnak a *tejszövetkezetek* 1903. évi működéséről kiadott jelentése is. Itt egyenesen óriási a kimutatható haladás, melyet a következő összeállítás jól föltüntet. E szerint:

Év	Szövetk. száma	Szöv. tagok száma	Szállított tej	Készített vaj	Szövetk. bevétele
1897.	34	2,767	4,790.132	191.254	539.282
1898.	70	10.402	10,531.408	429.838	1,153.456
1899.	146	15.357	22,147.144	878.175	2,327.202
1900.	246	26.952	49,436.794	1,195.634	4,255.360
1901.	376	40.673	66,718.036	1,705.001	7,017.959
1902.	452	46.344	79,686.374	2,248.965	8,325.528
1903.	517	50.450	88,612.640	2,621.477	10,553.916

Itt tehát örömdetes és nagy fejlődés van, amely a mezőgazdaság és az ország jövedelmét nagy mértékben képes fokozni. De milyen részünk van nekünk, királyhárgóntúliaknak ebben a nagy föllendülésben? A brassói, 1901-ben keletkezett tejszövetkezetnek ugyan van 1231 tagja, a beszállított tej mennyisége 2 és negyed millió liter, bevétele 237,800 K.; de ez a századoknak tevékenységét jellemző vállalkozás és kivüle még csak Háromszék vármegyében van 2, Maros-Tordában 3, Nagy-Küküllőben

1, Szabó megyében 4 tejszövetkezet: szóval hazarészünk ebben a tekintetben elmaradott és kezdetleges helyzetben van, holott viszonyaink határozottan parancsolják azt, hogy állattenyésztésünknek ezt az ágát fejlesztjük és gyarapítsuk. Mikor Kolozsvárt aradi és dunántúli vajot kell fogyasztani, akkor a társadalmi tevékenységnek az állam segítségével mindenütt meg kell indulnia, ahol ez csak egy fillér többjövédelmet jelent is a gazdára nézve.

Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai.

XXX.

Kiállításainknak egyik szebeötli hiánya az, hogy aránylag kevés kistenyésztő vesz azokon részt és így a köztenyésztés állapotáról csak hiányos képet alkothat a szemlélő.

A rendező-bizottság gondoskodását többször fordította már erre a hiányra és kereste a módokat megszüntetésére, de mind maig nem találta meg. Tény, hogy a kisgazdák érdeklődését nehéz a kiállítások iránt felkeltetni és még nehezebb ébren tartani, ha ők a bírálatban mellőzésüket látják. Ezen nézetüknek is van némi alapja, noha nálunk a bíráló bizottságok nyilvánvalóan törekcsenek a tárgyilagosságra szolgálataira. A kiállított anyag csoportosítása, főleg pedig a bíráló-bizottságok beosztása mégis arra az eredményre vezet, hogy a kistenyésztő akarva, nem akarva, a rövidebbet húzza.

A mi szabályaink szerint ugyanis a jutalomdíjak két főcsoportra oszlanak t. i. I-ször arany, II-ször pénzdíjakra. Az aranydíjak főleg nagy-, a pénzdíjak pedig kisebb (50 holdat még nem haladó birtokú) birtokosok részére. E mellett a kisebb birtokosok a kitűzött aranydíjakra is versenyezhetnek.

Ez a szabály kétségtelenül nagyon előnyös lenne a kisebb birtokosság részére, ha ilyen értelemben érvényesülhetne. A gyakorlatban azonban úgy áll a dolog, hogy az egy csoportba állított nagy- és kisbirtokosok állatai felett egy jury ítél és így részint azért, mert a nagyobb tenyésztők állatai többnyire szebbek és jobbak, részint azért, mert a katalógusban nincsen feltüntetve, hogy a kiállított állat tulajdonosa kisgazda, részint pedig a jury lázas munkássága és néha ez irányú tájékozatlansága folytán, a pénzdíjak is nagyobb tenyésztőknek adatnak ki. Az így jutalom nélkül hagyott kisgazdák pedig rendszerint zugolódnak és a következő alkalomkor otthon maradnak.

Ennek a lényegtelennek látszó és — mint biztosan tudom — minden célzatosságot nélkülöző eljárásnak következményei különösen a lovak osztályánál már is feltűnően érezhetők. Miután pedig valószerű, hogy ilyen következményekre fog ez a szarvasmarha osztályánál is vezetni, felvetem itt a kérdést, hogy nem lenne-e célszerűbb, ha a kitűzendő arany- és pénzdíjakra pályázók állatai már a katalógusban külön csoportosítottatnának s a kiállítás területén s így állítottatnának fel; a jury pedig a bírálat megejtése után az értékszámok szerint a szokásos módon oda ítélné az aranydíjakat és ennek megtörténtével a pénzdíjakat a külön csoportban felsorolt kisbirtokosok részére adná ki, természetesen még abban az esetben is, ha az előbbi csoportban több olyan állat maradna díjazatlanul, melynek értékszámja emezekénél magasabb.

Hogy pedig ezt a néhány szót nem ejtettem érdemtelenül a kistenyésztőkért, szolgáljon biznyságomul Balázs György sárpataki kisgazda 2 éves, 2 hónapos bikája. Ez a bika úgy fejlődésre, mint testalakulásainak és formájának correctségére nézve kifogástalannak mondható. Azok a kistenyésztők tehát, a kik ilyeneket állítanak ki, feltétlenül megérdemelnék a figyelmet.

Nem kevésbé figyelemreméltó lett volna Kilin József kolozsvári kisgazda által bemutatott és a Kolozsvár város által kitűzött négy díjból I-ső díjra érdemesített tehene, valamint az a borjastehén is, melyet Szilágyi György kolozsvári kisgazda állított ki.

A kiállított községi bikák közül Cintos község és Somogyom község bikái díjazottak. Nem mondom, hogy ezek a bikák kifogástalanok, de a ki ismerte nálunk a községek tenyészvikáit a múltban és összehasonlítva a mai állapotokat a réggel, annak el kell ismernie azt, hogy ezen a vonalon is történt haladás. Már maga az, hogy a községek jobb tenyészetebe mennek bikákat keresni és ha nehezen is, de bele mennek a magasabb árak fizetésébe, — nagy haladás. Testre és fejlődésre a Cintos község bikája első rendű állatnak mondható s egyedül szarv-állása ellen lehetne kifogást tenni. A buni (Somogyom községé) bika már több kívánni valót hagy fenn, de mellkas bősége, dongássága és kitűnő mar alakulása bőven fedezi hiányait. Egészben véve a kiállításon bemutatott községi bikák jó benyomást tettek és a köztenyésztés fejlődéséről tanuskodtak.

Most pedig, mielőtt a kiállításon bemutatott magyar erdélyi szürke marha tenyésztésének miben állásáról eddig mondottakat befejezném, meg kell még emlékeznem a br. Wesselényi Béla úr zsidói gulyájáról. Ez a bika olyan gulyából ered, melynek egyedei régebbi kiállításainkon mindig feltűnést keltettek és elsőrendű kitüntetésekben részesültek. Ez a tenyészet — mint látjuk — nem hódolt az új irányzatnak, meg maradt azon a nyomon, a melyen mi már pár évtized óta kísérjük figyelemmel. Öszintén örvendünk, hogy most, — mikor már a gyorsabb fejlődésű és nagyobb testi tömeget produkáló tenyészégből hazarészünkben nagyobb csoportjaink és gulyáink vannak — ilyen tökéletes alakban láthatjuk a régebbi mozgékony, kitartó és idealisan formás erdélyi szürke marha típusát.

Az a rövid, széles, jellegzetes fej, a nagy nyugodt tekintetű szemekkel széles fejjel és szélesen álló csákó-szarvval, meglepően szép. A széles és domborura izmolt nyakoldalak, a lelógó lebeny és az a mély és dongás mellkas, a felette levő izmos, hosszú marra, az erő, a tehetség legbiztosabb kifejezői. Hosszú hengeres törzse, jó kötése, izmolt fara és kiválóan tiszta és jó állású végtagjai, — nem véve ki a hosszú, vékony és dús bojtban végződő farkot sem: egészben és részleteiben nagyon becsessé teszik előttünk ezt az állatot és nagyon szeretnénk, ha tulajdonosa megmaradna e mellett a tenyészirány mellett s

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

növelni ilyen s ehhez hasonló tenyészbikákat, hogy majdnem a tulontúl durvává, darabossá és formátlanná váló tenyészeteiket legyenek mielőtt rendhöz hozni. Olybá tekintjük ezt a tenyészetet és ezt a bikát, mint a század elején tekintették a jó telivér lóvat, melylyel az eljellegtelenedett ménesekebe vért és formát vittek, hogy értékben és tetemény képességben gyarapodjék, s a kívánalmaknak megfelelőbbé téssék.

Be kell még mutatnunk kiállításunk egyik érdekes csoportját, a br. Kemény József és gr. Mikes Zsigmond riska tenyészeteinek jellegzetes példányait. Ezeket az állatokat többekkel együtt a tavaszon vásárolta Szász István állattenyésztési felügyelő azon célból, hogy okszerű tenyésztés útján ebből az igénytelen, kis termetű, de kiváló tejelő fajtaból jobb testű, gyorsabb fejlődésű és még jobban termelő válják, másrészt, hogy az így tenyésztett és növelt apaállatok az egyes havasi községek állományát javítsák.

A cél és a mód, melynek útján ezt elérni óhajtja a fölemvelésügyi kormány, nagyon heyes.

Ez a fajta maig meglehetősen el volt hanyagolva, miután a köznép, melynek kezén van, alig bir tudatával annak, hogy miben áll az okszerű állattenyésztés és hogy mit lehet annak következtetve alkalmazásával elérni a jó tulajdonságok fokozása terén.

Merültek ugyan fel nézetek régebben is és most kiállításunk méltatása közben is, melyek helytelenítik ennek a fajtának tenyésztés útján való javítását és kívánatosabbnak, helyesebbnek, sőt egyedül helyesnek azt tartanák, ha a kormány elejtené ezt a fajtát s a kistenyésztők szakértelmének növelése mellett, a borzderesek importját kezdené meg ezekre a vidékekre.

Megfelelő kísérletek hiányában természetesen mindezen nézetek csak elméleti értékkel bírnak, mi azonban ismerni véljük az erdélyi részekben levő riskafajtát annyira, hogy tenyésztésének elejtését károsnak tartanánk és az ellen szavunkat fölemelnénk. Erre azonban hála a kormány körültekintő gondoskodásának nem leendő szükség, miután a most megtett első és nagyon célirányos lépés nyomában rövid időre olyan szép eredményeket remélünk, melyek maguk után fogják vonni további felkarolását ennek a fajtának.

Az importokkal különben is tanácsos csinnyán bánni, mert hiszen nem sikerültek azok minden helyen olyan jól, mint a hogy híresztelik. Láttunk mi itt az erdélyi részekben is sok elszomorító példát arra, hogy mivé válik az importált marha avatatlan kezekben. A leírásokból pl. azt hinné az ember, hogy a szászok lakta vidékekre behozott pinzgauiak kitűnően prosperálnak és boldoggá tették a szász parasztokat. Ha azonban néha-néha körül tekintünk azokon a vidékeken, bizony több elcsenevészett, hibás testű és beteges kinézésű marhát látunk ott, mint jól kifejlett és jellegzetes pinzgauit. A sokat dicsért és mindenkor előtérbe állított tejhaszon és gyorsabb fejlődés is többnyire csak a papirosan marad és a mi semmire sem becsült, bornyuszámra menő kis riskánk válogatás nélkül véve is könnyedén leteveli őket.

De eltekintve ettől, a mi havasi népünk szakértelmének gyarapítása bizony nehezen és sokára érhető el azt a fokot, mely mellett az ő kezükbe cult-fajtát lehetne adni azzal a biztos tudattal, hogy annak eredeti jó tulajdonságait fenn tudják tartani, míg ellenben a most kezükön levő riskát már majd csak eltartogatják valahogy és bizonyos, hogy minden marok szénáért, melylyel többet ad-

nak neki és minden lépésért, melyet gondozására és jobb ápolására tesznek — megfizet, busásan megfizet.

Ezt a tulajdonságát mi már ismerjük a riskának és erre alapítjuk egész megnyugvással azt a nézetünket, hogy a most megkezdett akció igen jó eredménnyel fog végződni, ha továbbra is okszerűen és kitartással folytatattatik.

Nyers anyag ez, melyből aránylag kevés fáradsággal kiváló haszonállatot s tovább becses tenyészanyagot lehet formálni. Az olyan állatot, mely 120—180 kilogrammnyi elősúlyával, mellett 1000—1200 liter tejet tud termelni 9—10 hónap alatt, szegényes vagy közepes táplálás mellett, vétek volna elejteni, már azért is, mert olyan helyeken, ahol a tej értékesítésére alkalom van, 30—50 forintnyi vételárát a tartási költségekkel együtt egyetlen fejési idény alatt kitermeli.

Van azonban ezek fentartásának és fejlesztésének még más előnye is. Az államkormányzatnak a társadalom minden rétegére kell gondolni és ha ezt teszi, bizonyára eljut odáig, hogy nem lehet minden állampolgárnak 100—200 forintos cimeres tehene. A szegényebb sorsu iparos, az ipari munkás, a napszámos vagy hármily foglalkozásu kisember többnyire számos családtaggal tengődik csekély fizetésből, vagy napi keresményéből. Nincs kőistállója, magosfedelű pajtája, de egy kis hurubát össze tud takolni, 30—40 forintoskát is össze tud rakogatni esetleg és a kicsi riskatehenesekével az asszony vagy növendék gyermek is elbánik, amíg ő a napi kenyeret keresi. Milyen áldás, milyen nyugalom, ha az ilyen családnak naponkint van néhány liternyi tejcskéje. Vagy ez, mely biztosítja a napi eledelt és jólétet; megelégedést ad a családnak és előmozdítja a gyermekek egészséges fejlődését.

A mikor tehát a riska-fajta fentartásáról és fejlesztéséről szólnunk, nem a nagyobb gazdaságok istállóit, hanem a kis emberek hurubái lebegnek szemünk előtt. Ezekért is kell egyet s mást tenni, ezekre is kell egyszer s máskor gondolni.

(Folytatjuk.)

A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. felügyelőség 1903. évi jelentése.

III.

A kisemberek szempontjából elsőrangú fontossággal bíró baromfitenyésztés terén a lefolyt évben a kolozsvári kerület területén igen figyelemreméltó lépések tettek. Maros-Torda vármegyei kiscsárdák részére több száz darabra menő nemes tyúk-, kacsá-, lud- és pulyka tenyészanyag lett a székely kirendeltség hitele terhére, ezen felügyelőség közvetítésével kiosztva. Az állattenyésztési hitelből felhasznált 1500 korona költségadományjal pedig a Tordaaranyos vármegyei Alsó- és Felső-szentmihályfalván juttattak 248 darab fajkást csere útján kiscsárdák kezébe.

A kolozsvári állattenyésztési felügyelőség területén tenyészállatvásárok nem tartatnak. Az Erdélyi Gazdasági Egylet által rendezett nagyobb kiállításról a jelentés elején már megemlékezvén, itt csak azt kell még felemlítenünk, hogy a lefolyt évben Kolozsvármegyében két járási és városi állatdíjazás rendeztetett, az előbbieket a hidalmási és gyalui járások területén, az utóbbi pedig Kolozs rendezett tanácsu város kistenyésztőinek bevonásával. Marostorda és Tordaaranyos vármegyék területén mind a két megyében a vármegyék székhelyén tartatott egy-egy megyei jellegű állatdíjazás.

A Kolozsvármegyében megtartott díjazások közül legsikerültebb a gyalui járásbeli volt, amelyre 85 darab tehén és üsző hajtattott fel, a hidalmási járási díjazáson mindössze 24 darabból állott a bemutatott állatok száma, ami arra vezethető vissza, hogy ezen járásban a díjazást megelőzőleg szájszáj- és körömfájás uralkodott és így az állatok oly gyenge kondícióban voltak, hogy azokat díjazáson bemutatni nem lehetett. A Kolozs város területén tartott díjazás felhajtás tekintetében szintén hagyott kívánni valót maga után, mert csak 27 darab tehén és üsző lett rajta bemutatva. Ez azonban azzal menthető, hogy a díjazás rögtönzött jellegű volt, mert eredetileg a mocsai járásban tervezetett, de ott a szájszáj- és körömfájás miatti zárlatért megvárható nem volt.

Igen szépen sikerültek a Tordán és Marosvásárhelyen rendezett megyei díjazások; Tordán 114 darab, Marosvásárhelyen pedig 159 darab bika, tehén és üsző lett bemutatva és azt kellett tapasztalunk, hogy a rendelkezésre álló díjak nem voltak elegendők a tenyésztők jogos igényeinek kielégítésére. Marosvásárhelyen, ahol egyes nagyobb vidéki tenyészete is voltak képviselve, a díjazással kapcsolatosan élénk tenyészállatvásár fejlődött ki.

A díjazások számáról és az azokon kiosztott díjakról az alábbi kimutatás nyújt megfelelő, részletes tájékoztatást.

Tenyészállat díjazások száma	Kiosztott díjak			
	állami	vármegyei	összesen	
Kolozs vármegyében	3	642	200	842
Marostorda	1	808	—	808
Tordaaranyos	1	550	—	550

Összesen 5 2000 200 2200

Az állami díjakként feltüntetett 2000 koronából 300 koronát azon apaállat gondozói jutalmak képeznek, amelyeket a felügyelőség nem a díjazásokon, hanem esetről-esetre osztott ki az azokra érdemeseknek talált községi bikaápolóknak.

Ezek után szabadjon egy összesített kimutatásban összefoglalva bemutatnunk mindazon adatokat, amelyek a kolozsvári felügyelőség által kiosztott összes tenyészállatok számára, valamint úgy ezeknél, mint a díjazásoknál nyújtott összes állami támogatásra vonatkoznak. (Lásd: következő oldalon.)

A fenti összegekből tisztán a szarvasmarha és sertésenyésztés emelésére engedélyezett hitelből 62801 korona használtatott fel, 1500 korona pedig baromfi-bevásárlásokra fordítottatott és ugyancsak az előbbi hitel terhére 11061 k., tehát a felhasznált hitelnek 16.61% a nyújtott kedvezmény gyanánt. A 14562 k. 50 fillér kedvezményből az előbb említett 11061 k. levonása után még fenmaradó 3501 korona 50 fillér engedmény abból származik, hogy 2251 korona kedvezmény — amint az a szarvasmarhatenyésztés fejezetében már említve volt — a székely kirendeltség hitelének terhére nyújtatott és a még mindig fenmaradó 1250 k. 50 f. kedvezmény abban leli magyarázatát, hogy a fajkakasok beszerzésére fordított 1500 koronából az összes költségek levonása után 249 k. 50 fillér térült meg a bevont cserekakasok árából, tehát kiscsárdáink ezen a címen tényleg 1250 k. 50 fillér értékű adományban részesültek.

A fent kimutatott 16562 k. 50 fillérben azonban nem foglaltatik benne mindazon anyagi áldozat, amelyet a földmívelésügyi kormányzat ezen kerület állattenyésztésének emelési érdekében hozott, mert a 25000 k. értékben vásárolt anyajuhoz tetemes árengedménnyel az országos állattenyésztési alaptól vásárolt tehének kedvezményes fizetési feltéte-

Teljes
MENYASSZONYI KELENGYE
minden ár és kivitelben
kapható.

Sárga Kristóf
fehérmű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

Minden fajtájú Szőnyeg, Linoleum,
Cocos és amerikai önműködő ablak-
roletták

!!! Sajt-vászon kapható !!!
!!! 1 méter 70 fillér !!!

Folyószám	Vármegye	Kiosztott					A kiosztott tenyész állatok összes értéke		A kiosztott tenyész állatok árából nyújtott kedvezmény		Tenyészállat díjazásokra kiosztott államszegély		Az állattenyésztés emelésére engedélyezett államszegély mindösszesen	
		bika		kan		K.	f.	K.	f.	K.	f.	K.	f.	
		magyar	pinzgau	bival	zsir									ba-romfi
		f	a	j	t	a	kakas	d	a	r	a	b	K.	f.
1	Kolozs	36	—	4	15	—	19715	—	3376	—	642	—	4018	—
2	Mafostorda	17	13	—	5	—	29196	—	7693	—	808	—	8501	—
3	Tordaaranyos	55	4	—	11	248	15390	—	3493	50	550	—	4043	50
	Összesen	108	17	4	31	248	64301	—	14562	50	2000	—	16562	50

lek mellett, a fajbaromfi-törzsek pedig teljesen ingyen lettek azokra érdemes székely kiskisgazdák között kiosztva

A felügyelőség vezetője az elmúlt év folyamán 227 napot, az ide beosztott Pilisy Géza 81 napot és Gajdáty Jenő 49 napot töltöttek úton. A felügyelőség vezetője által úton töltött napok közül 119 állattenyésztési ügyek elintézésére, 108 nap pedig telepítési ügyekre esik. Ezen úti napok közül mint az ország határán kívüli utazás 28 nap szerepel, 18 nap Romániában juhvásárlás és 10 nap Bukovinában az ottani csángók részbeni visszatelepítése érdekében.

Az utazások részletezése és célja a felügyelőség egész személyzetére vonatkozólag az alábbi kimutatásban van összefoglalva.

Tételszám	Milyen ügyben	Kaliföldön	Kolozs	Marostorda	Torda-aranyos	Kerületen kívül	Összesen
1	Tenyészállat beszerzés	18	28	18	23	13	100
2	Ápaállat vizsgálat	—	23	40	12	—	75
3	Állatdíjazás	—	5	2	2	5	14
4	Nyájvizsgálat	—	15	—	4	—	19
5	Legelőrendtartás	—	1	—	—	—	1
6	Telepítés	7	2	—	2	5	16
7	Baromfi beszerzés	—	1	—	4	12	17
8	Mintagazdaság	—	1	—	—	—	1
9	Értekezletek és gyűlések	—	—	3	3	7	13
10	Vegyés ügyekben	—	—	9	2	11	22
	Összesen	25	76	72	52	53	278

A felügyelőségnél iktatóra került az 1903. évben 1991 ügydarab, a melyekből 1008 állattenyésztési és 983 telepítési ügyet képezett. Ezen ügydarabok 3 még folyó ügy kivételével mind elintézték nyertek. Postán továbbított 3020 ügydarab, állattenyésztési ügyekben 1678 és telepítési ügyekben 1342 darab. Kiadatott 144 darab kedvezményes vasúti szállításra feljogosító szállítási igazolvány, amelyek felhasználásával elszállított 964 darab tenyészállat és pedig szarvasmarha 147 darab, sertés 364 darab, juh 98 darab és fajbaromfi 355 darab.

A kerülethez tartozó összes törvényhatóságok el vannak látva állattenyésztési szabályrendeletekkel, azonban ezeknek, valamint az 1894. évi XII. t.-c. állattenyésztésre vonatkozó részének pontos és szigorú végrehajtása nem konstatálható. 1903-ban ugyanis Kolozsvármegyében 104 darab bika és 45 darab kan, Marostorda vármegyében 80 darab bika és 16 darab kan, Tordaaranyos vármegyében pedig 30 darab bika és 50 darab kan hiánya állapított meg a felügyelőség útján beszerzeteken kívül, tehát az egész kerület területén 216 darab olyan bika és 101 darab olyan kan hiány mutatkozott, amelyek beszerzése vagy

nem lett szorgalmazva az illetékes hatóságok által, vagy ha igen, úgy egészen bátran állíthatjuk, hogy a felügyelőség elkerülésével így beszerzett tenyészállatok minősége nem vált az állattenyésztés fellendítésének előnyére.

A jelentés ezeken kívül kiterjeszkedik arra, hogy állattenyésztésünk emelése és jövedelmezőbbé tétele céljából minő intézkedések életbeléptetése volna kívánatos és részletes javaslatot terjeszt elő a felügyelőségek hathatósabb működésének lehetővé tétele érdekében.

IRODALMI SZEMLE.

A „Magyar Remekírók“ új sorozata.

Alig két esztendeje, hogy a Franklin-Társulat megindította a Magyar Remekírók nagyszabású gyűjteményét s ime a napokban már az ötödik sorozat jelent meg, a megjelent 20 kötet után újabb öt kötet vonult be a magyar családok hátlékába, hirdette a magyar irodalom halhatatlanságát s dicsőséget szerezve egyrészt a magyar könyvkiadó vállalkozásnak, amely ily óriási terv megvalósítását sikerrel vállalta, másrészt a magyar nemzeti műveltség önértékének erejét bizonyítva, amely szeretettel és lelkesedéssel támogatta a kiadót út-törő, korszakor vállalkozásában.

Az új sorozatnak talán legértékesebb kötet az, amely *Pázmány Péter válogatott munkáit* ilyesztí be a Magyar Remekírók közé. A művelt nemzetek jogosult büszkeséggel tekintenek azokra a régi íróikra, akiknek munkái a nyelv fejlettsége, az írás ereje és a tartalom jelentősége által azzal a kiváltságos tulajdonsággal ékeskednek, hogy a századok lefolyása után is élvezetet és tanulságot nyújtó olvasmány gyanánt szolgálni képesek, minél fogva nem az irodalom történeti ereklyéik közé sorolandók, hanem a jövő nemzedékek javára is kamatozó szellemi kincsek értékét foglalják magukban.

A XVI. században, a művelt nyugati nemzetek nyelvével egyidőben, a magyar nyelv is magas irodalmi színvonalra emelkedett. A költészet mezején Balassa Bálint olyan műveket alkotott, amelyek a következő két században közkezen forogtak és sok kiadást értek. A magyar prózát pedig, mely a felekezeti tusák kohójában tisztult meg és erősödött, a XVII. század első éveitől kezdve, majdnem négy évtizedre terjedő irodalmi pályáján utól nem ért tökélyrel kezelte *Pázmány Péter*.

Rengeteg irodalmi munkásságot fejtett ki a magyar prózának ez az első nagy mestere, de munkái drága kiadásokban el voltak temetve s a Magyar Remekírók most megjelenő új kötetének jutott a dicsőség, hogy a Pázmány munkáinak kincses hányájából kiassa a legértékesebbet és

művelődésünknek újra hatékony tényezőjévé tegye. A leghivatottabb tudós írónk, *Fraknói Vilmos*, rendezte sajtó alá Pázmány munkáiból ezt a 22 ives vaskos kötetet mai helyesírással. Két ives gyönyörű bevezetéssel kezdődik a kötet, amely Pázmány életének, politikai, egyházi és írói pályájának jellemzése közben klasszikus korpét is megfesti az akkori magyar társadalmi és közviszonyoknak is. A bevezetés Pázmány magyar munkáinak teljes bibliográfiájával végződik.

A kötet tartalma két részre oszlik. Az első rész a *hitvitázó munkák* tömegéből válogat, a második rész a prédikátort és a politikust mutatja be. Ámulva olvassuk azt a csodaszép magyar nyelvet, amelyen Pázmány Péter háromszáz évvel ezelőtt irt s gyönyörködve tanulunk tőle. De talán legmeglepőbb az a nagyszabású politikai egyéniség, amely Pázmány Péternek, I. Rákóczi György erdélyi fejedelemhez irt 49 leveléből bontakozik ki előttünk. A harminc éves háború arra készítette Erdély fejedelmét is, hogy fegyvert ragadjanak s a katolikus Pázmány teljesen tisztában volt azzal, mily szűksége van Magyarországnak önállóságának a protestáns Erdély függetlenségére. Azt a mélységet, amely közte és az erdélyi fejedelmek közt vallási téren volt, áthidalta a haza- és fajszeretet lángoló érzése, amely Pázmány lelkét hevítette és Pázmány vállalkozott az udvar és a fejedelmek között a közbenjáró szerepére.

Egy darab magyar történet az a 49 levél, amelyet Pázmány Rákóczihoz irt.

Igen érdekes kötet az új sorozatnak a Bajza kötet is: *Bajza József válogatott munkái*. Bajzának három évtizedre terjedő irodalmi munkássága (1822—1851.) újkori történetünk legnevezetesebb időszakára, politikai, társadalmi és irodalmi újjászületésünk korára esik, melynek előkészítésében, bomlasztó és átalakító küzdelmeiben neki is tevékeny része volt. *Badics Ferenc* bevezető essayje gyönyörűen jellemzi azt a kort, amelyben az új Magyarország egyik legérdemesebb bajnokának harcos egyénisége a vezetők sorában lelte áldásos életét. A kötet első felét Bajza költeményei foglalják le, öt csoportra osztva: Ifjúkor, Szerelem, Haza, Élet, Emlékezés, Balladák és Idegen költők-ből. A kötet második felében a válogatott prózai munkák foglalnak helyet, bemutatva Bajzának sokoldalú egyéniségét, választékos izléssel adva mindazt, ami a kritikusra, történészre, irodalomtörténészre és esztetikusra jellemző s e mellett maradandó becsű is. E rész tartalmából kiemeljük a következőket: Az epigramma teóriája; Vezér szó a Kritikai Lapokhoz; A regényköltészetéről; Nemzetiség és nyelv; gróf Koháry István; A Telekiek tudományos hatása

Az új sorozat további két kötet *Arany János* és *Vörösmarty Mihály* munkáinak kiadását folytatja. Az előbbi, amelyet *Riedl Frigyes* rendezett sajtó alá, Arany munkáinak harmadik kötetete s 27 ivnyi vaskos kötetben a Toldi trilogiát tartalmazza.

A Vörösmarty kötet, amelyet *Gyulai Pál* rendezett sajtó alá, Vörösmarty munkáinak ötödik kötetete. Tartalma: a drámai költemények folytatása (Kincskeresők és Cillei és a Hunyadiak), Beszélyek és regék és a Pályalombok.

Az új sorozat ötödik kötet *Szigligeti Ede* munkáinak második kötetete, amely a vigjátékíró Szigligetit mutatja be fejlődése minden fokán. A termékeny író vigjátékainak seregéből négyet közül a kötet. Ezek: *Rózsa*, amely 1840-ben akadémiai jutalmat nyert, *Liliomfi*, amelyet 1849-ben adtak először, a *Házassági három parancs*, 1850-ben készült és *A nőuralom*, amely 1862-ben Teleki-díjat nyert.

Ezt a kötetet *Bayer József* rendezte sajtó alá, bevezetésül nagyértékű tanulmányt írván Szigligeti vigjátékairól. E bevezetés, amely kritikus szemmel taglalja Szigligeti darabjait, dióhéjban

Szőlők rigolozását gőzekével

A gőzeke jelenleg megtekinthető munkaközben Alsó-Gáld, Krakkó, Czelna, Sárd szőlőhegyelben.

70-80 cm. mélyen, jutányos árban olvallalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

1297

Timár János
Maros-Szent-Ilrályt.

egész új elméletét adja az igazi vigjátéknak s s nagyhangú frázisok helyett az igazság meggyőző egyszerűségével jelöli ki Szigligeti helyét irodalmunk és nemzeti művelődésünk történetében. A bevezetés vége Szigligeti drámáinak pályájának adatszertű illusztrálása. Az a 109 eredeti dráma, vigjáték, bohózat és népszínmű és az a 20 dráma fordítás, amelyet Cayer felsorol, a legékesebben beszél arról, mit jelent ránk nézve Szigligeti negyves éves pályafutása.

Ime, ezzel az öt kötettel gyarapítja az új sorozat a Magyar Remekírókat, az 55 kötetből az eregeti programhoz hűen a magyar irodalom kincsházából a legkülönbözőbb korok kincseit ragadva ki és sorozva egymás mellé a sorozat keretén belül. Az öt új kötet a maga helyére beillik a teljes gyűjteménybe, amely időrendben foglalja majd egybe remekíróinkat. A Pázmány kötet a 12-dik, a Vörösmarty a 26., a Bajza a 28., az Arany a 43. és a Szigligeti kötet a 48. kötet lesz a gyűjteményben.

Az új sorozat kiállítása mindenben a régi. Csupa diszszel ékesített kötet, amelyeknek szépségével csak a szoliditásuk versenyezhet. Az 55 kötetes teljes gyűjteménynek ára 220 korona s az egész gyűjtemény csekély havi 3 koronás részletfizetésre is megrendelhető.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet rendk. igazgatóválasztmányi ülése.

Az E. G. E. május hó 17-én rendkívüli igazgatóválasztmányi ülést tartott.

Elnökölt: br. Jósika Gábor e. alelnök.

Előadott és jegyzett: Tokaji László e. titkár.

Jelen voltak: Fekete N. Béla, Molnár Sándor, Benkő Mihály, Nagy Dezső, dr. Papp József és Fodor Ferenc vál. tagok.

Az ülés egyetlen tárgya volt az attilautcai parcellázott telkek eladásának ügye.

Az igazgatóválasztmány — a már előbb hozott közgyűlési határozat alapján — meghatalmazást adott az elnökségnek az egyes telkek eladására és egyben útasította titkárát, hogy ezen határozatot, valamint az 1902. évi márc. 23-i rendes közgyűlésnek erre vonatkozó 4. sz. határozatát Molnár Sándor egyl. jogtanácsosnak — az eladásoknál való hivatalos használat céljából — hivatalos másolatban adja ki.

A telekkönyvi rendezés folytán egyes telkeknél előállott területváltozásokra nézve felkérte az elnökség, hogy a változott telkek árait az eredeti becslés egységárainak megfelelőleg számítsa ki.

Kimondotta továbbá a választmány, hogy:

a) A készpénzzel vásárlók 5%-os engedménye kedvezményének határidejét a folyó év június hó 30-ig meghosszabbítja.

b) Minden vevő, aki a vételárnak legalább felét kifizette, a tulajdonjog bekebelezésére tarthat igényt. A hátrálék azonban első helyen marad a telken bekebelezve.

c) A hátrálékos vételár után járó 5 1/2% kamatok a vevő által az örökvásári szerződés megkötésének napjától kezdődőleg féléves előleges részletekben fizetendők.

d) Minden vásárló, mindaddig, míg a város által víz és csatorna díjjal meg nem

rovatik, telkenként és évenként 6 koronát a vízvezetékért és 24 koronát a csatornázásért fizetni köteles az egylet pénztárába.

e) A város felszólítandó, hogy az egylet által iskolaépítés céljára adományozott telek ügyét az eglyettel szerződésileg rendezze.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

Küzdelem a sertésvész ellen.*

— A monori gyógyszer. —

Ha valónak bizonyul az a hír, melyet az alábbiakban közlünk s a melynek komolyságában nem lehet kételkednünk, miután ma egy deputáció járt ez ügyben a földmivélsügyi miniszternél, akkor sertésvészünkre jelentős korszak vár, mely állatgazdálkodásunkban gyökeres átalakulást van hivatva előidézni.

Arról van szó, hogy egy monori gazdálkodó, *Simay Gyula orvosszert* talált fel, mely a *sertésvézet biztosan gyógyítja*. Az ügyet gazdáink érdekében oly fontosnak tartjuk, hogy tudósítónkat Monorra küldtük, tájékozódni a kísérletekről s az eredményekről. Alább adjuk kiküldött tudósítónk beszámolóját. Itt csak arra utalunk, hogy 1895. óta a sertésvész oly borzasztóan grasszált, hogy sertésállományunknak csaknem fele elpusztult s a hiányt még csak távolról sem voltunk képesek eddig pótolni. Az 1903. évi jelentékeny export is hozzájárult sertésállományunk csökkentéséhez s a pótlás annál nehezebb, mivel a hushány pótlására nálunk nagyon sok fiatal mangalicasertést ölnek le.

Ugy halljuk, hogy a Simay-féle orvosszert itt Budapesten arra hivatott szakközögek vizsgálják s szigorú, tudományos kísérletek is folynak, a melyek publikálása előtt azonban a túlságos optimizmustól óvunk. Az ügy állásáról időnként iparkodni fogunk a gazdaközönséget értesíteni.

A monori deputáció.

Monor község lakosságának monstre-küldöttsége járt ma délután fél egy órakor *Talján* Béla földmivélsügyi miniszternél. A küldöttség vezetője Lukács Gyula orsz. képviselő, szónoka pedig Sundala Imre dr. monori plébános volt. A küldöttség háromszáz, többnyire jómódu gazda által aláírt memorandumot nyújtott be, melyben bejelentik a miniszternek, hogy Monoron, az állami sertésvész elleni kísérleti telepen Simay Gyula gazdálkodó szigorú fölügyelet mellett kísérletezik az általa fölaltalt orvosszerttel, melylyel le akarja küzdeni a sertésvézet. Simay kísérletei a napokban érnek véget, de már eddig is meglepő eredménnyel jártak. Azonfelül orvosszertét már eddig úgyszólván az összes monori és környékbeli gazdák használták az állatorvosok által konstatált sertésvészben megbetegedett sertéseknél, melyek ennek következtében sorra meggyógyultak. A lakosság kérelme az, hogy az állami közegek által ellenőrzött kísérletek bevégezése után nyújtsanak módot arra mindenkinek, hogy ez orvosszert megkaphassa.

Talján miniszter szívesen fogadta a de-

*Az Ujság máj. 17-i számából.

putációt és kijelentette, hogy az ügyet a legmelegebben felkarolja, sőt személyesen is meggyőződést fog szerezni az ügy mibenlétéről s a kísérletezésekről.

Beszélgetés Simayval.

Tudósítónknak, aki ma Monoron járt, alkalma volt beszélni a város több előkelő polgárával és látogatást tett magánál Simay Gyulánál. Látogatásáról ezeket írja:

Az állami kísérletezési telepen az udvaron karosszékekben ült egy hófehérszakállú öreg úr. Simay volt. Megmondtam neki, hogy mi járatban vagyok, mire készségesen világosított fel:

— Uram, öreg és beteges ember vagyok már; de erőssé tesz az a tudat, hogy negyvenkét évi praxisom gyümölcsét még élvezhetem éltom alkonyán. Ime itt az udvarban, ebben a kis ólban végzem kísérleteimet. Április hó 14 én husz, sertésvészszel inficiált sertést helyeztünk el Tátray állategészségügyi felügyelő és a helybeli két állatorvos szigorú felügyelete mellett. Tízet az egyik ólba, tízet a másikba. Az első tízet orvossággal ugyan csak szigorú felügyelet alatt gyógykezelttem és valamennyi megmaradt. A kísérletezés első napjaiban a sertésvész tüneteit konstatáltuk rajtuk, de kezelésem mellett kiheverték a bajt és ma egészségesek, mint a makk. A nem gyógykezelt sertésekből ez idő alatt nyolc elhullott. Ez különben a negyedik kísérletem. Az első háromnál az általam kezeltékből kettő hullott el, de mint a hivatalos boncolás konstatálta, nem sertésvészben, hanem az egyik bélcsavarodásban, a másik pedig tüdőgyulladásban.

Arra a kérdésemre, hogy micsoda szer az ő orvossága, azt mondta, hogy annak receptjét a földmivélsügyi miniszteriumban *Lestyánszky* miniszteri tanácsosnak már régen benyújtotta és ezért azt még a világ előtt egyelőre titokban tartja. Az állati szervezetre teljesen ártalmatlan a szer, az étvágyat fokozza és az anyagcserét sietteti.

A város lakói kivétel nélkül a legnagyobb elismerés hangján beszélnek az orvosságról és Simayról. 1903. végén Monoron a sertésvész dühöngött és ekkor Simay ingeny rendelkezésükre bocsátotta orvosszertét, amit valamennyien meglepő eredménnyel használtak. Hivatalosan konstatált vészben szenvedő állatok néhány nap alatt meggyógyultak. Simay lakásán valószínű bucsujárás van, sőt messzi vidékről is felkeresik. Junius hó 7-én érnek véget kísérletei, a melyek tudományos körökben is feltűnést keltenek.

— **Megbízások.** A m. kir. földmivélsügyi miniszter *Papp Géza* nagyenyedi lakost, Nagyenyed r. t. város határára nézve, *Tóth Kálmán* verespataki lakost, Alsófehér vármegye verespataki járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Kiküldetés.** Az E. G. E. elnöksége a Segesvári Komlószövetkezetnek május 25-i igazgatósági ülésére az egylet képviselőjében *Tokaji László* titkárát küldi ki. Ugyanő megy fel 27-én Budapestre, a földmivélsügyi miniszter által összehívott komlótermelési és értékesítési ankétre is.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resicza mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacéleletej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított azél-ekfejek.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönycim: „Agraria” Budapest.

Tiszta acóanyag
s a j á t
hámorainkból.

1238

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Együttal megtekinti Monoron a Símay-féle sertésvész elleni kísérleti telepet is.

— **A dicsősésmártoni gépkiállítás** ügyében közelebről értekezlet lesz D.-Szt.-Mártonban, mely után a gépgyárosokhoz intézendő felhívás is ki fog bocsátatni. A kiállítást augusztus végére, vagy szeptember elejére tervezi a Kisküküllővármegyei Gazdasági Egylet s tekintettel arra, hogy D.-Szt.-Márton egy igen élénk és könnyen hozzáférhető központja több vármegye birtokosainak — a siker mindenesetre a várakozásnak megfelelő leend. *Gépgyárosaink figyelmét már most felhívjuk ezen anyagilag is sokat ígérő új kezdeményezésre.* Kisküküllő, Marostorda, Aranyostorda és Nagyküküllő vármegyék gazdaközönségének s részben az alsófehér- és udvarhelyieknek is — jó kézügyben esik e megyeszékhely, vasútja és jó országútjai révén.

— **Gyümölcs-méhészeti egyesület Nagy-Sármáson.** Fuhos Márton nagysármási állami iskolai igazgató a következő felhívást teszi közzé:

Felhívás.

A nép között élve volt és van alkalmam tapasztalni és meggyőződni arról, hogy falusi földmivelő népünk híven követve az őseitől örökölt földmívelési rendszert, már is alig képes a csekély földcskéjéből megélni, hovatovább pusztul, szegényedik s alig bírja a maga s szegény családja számára a mindennapi kenyeret megkeresni.

Fájdalommal szemlélttem és szemlélem azon önmagával jót tehetetlen vergődőt s érzem és érzem azt, hogy közakarattal lehet segíteni vagy legalább enyhíteni kell.

Nem riadtam s nem riadok vissza a kezdettel járó nehézségektől, többször is tettem kísérletet, hogy egy vagy más mellékfoglalkozás meghonosításával a népet oly jövedelmi forráshoz juttassam, amelynek folytatása lehetővé tegye őket nemcsak családi, de állampolgári köteleességeik teljesítésére is.

A mezősgéi gazdasági viszonyainkkal ismeretes, művelt közönség előtt nem szükséges bizonyítanom, hogy itt a mezősgéi gyümölcstermesztés és méhtenyésztés okszerű felkarolása mily fontos szerepet van hivatva teljesíteni népünkönél, nemcsak anyagi, de erkölcsi javulásokra is.

A nép vagyoni hanyatlásán a gyümölcs és méhtenyésztés fokozatos fejlesztése és általánossá tételével tehetjük jobba, illetve enyhíthetünk a helyzetén.

A mezősgéi talaj és éghajlati viszonyai a gyümölcs és méhtenyésztésre igen kedvezők.

Gyümölcsseink — sajnos még kevés terem — nemessége, szépsége és jósága idegen piacokon is ismeretes. A mezősgéi eddig szépen virágozott méhészet sajnos, a vele való nem törődöttség miatt hanyatlásnak indult. Pedig a gyümölcsészet és méhészet okszerű felkarolása által, a népre nézve itt a mezősgéi kimeríthetetlen jövedelmi forrás kínálkozik.

A fentieket előre bocsátva: mivel több a nép érdekeit szíven viselő lelkes egyén felkért, hogy az eszmét gyakorlatilag is megvalósítsuk, minek folytán szerény kéréssel fordulok a mélyen tisztelt értelmiséghez, miszerint használjuk fel a mezősgéi előnyös természeti fekvését és közterével alakítsunk egy „Mezősgéi Gyümölcs-méhészeti Egyesületet.”

A feladat, melyet magunk elébe tűzünk, egyesülés útján egymást támogatva és majd megerősödve, ama fontos nemzetgazdasági célok lehető népszerűsítése, a kisebb birtokos néposztály érdeklődésének felkeltése.

Egyesületünk hivatása volna: hogy irányt adjon a mezősgéi helyes gazdasági gyümölcstermesztés és okszerű méhészetnek, összeköttetések útján megfigyelje az egyes vidéki falvak talaj és éghajlati viszonyait, alkal-

mat nyújtson a szükséges tapasztalati adatok megszerzésére; a tenyésztésre legalkalmasabb gyümölcsfajokat, kertészeti és méhészeti eszközöket ajánlatba hozna, vándorgyűlések és népszerű felolvasások vagy szabad gyakorlati előadások tartása stb.

Az alakulógyűlés folyó év május 28 án délután 3 órakor fog megtartatni, melyre a mélyen tisztelt címet van szerencsém az előértekezlet nevében tisztelettel meghívni.

Nem új dolgokat hirdetek, nem új eszközöket javaslok. A szétszort tapasztalattal bíró erőket akarom egyesíteni a közvagyonosodás emelésére, szeretett hazánk javára.

Mezősgéi gazdáink figyelmébe ajánljuk ezt a felhívást, amely egy szép cél érdekét kívánja szolgálni önzetlen lelkesedéssel.

— **Pályázati hirdetmény.** A kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága az 1904-1905. tanévben betöltendő *12 állami alapítványi ösztöndíjas* (ingyenes) helyre ezennel pályázatot hirdet.

Ezek a helyek a tanintézetbe belépő I-ső éves hallgatóknak vannak első sorban fentartva és azokat az alapítványi értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben (a tulajdonképeni erdélyi megyékben és a volt „kapcsolt részekben”, azaz volt Kraszna-, Közép-Szolnok- és Zarándmegyékben és Kövárvidéken) született, iskolai tanulmányaikat jó sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból és lakásból a tanintézeti konviktusban fűtéssel és világítással, ágyneművel és ezek mosatásával és betegségek esetén ingyenes gyógykezeléssel.

A bélyegmentes folyamodványhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány legalább 7 gimnasiunai, 7 reáliskolai osztály végzéséről vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) vég bizonyítványa. A kik több osztályt végeztek, vagy érettségi vizsgát tettek, előnyben részesülnek. A kik hat gimnasiunai, hat reál avagy hat polgári iskolát végeztek — utóbbi esetben valamennyi tantárgyból „jó” osztályzattal — szintén folyamodhatnak ösztöndíjért. Ezek azonban csak abban az esetben számíthatnak ösztöndíjra, ha az október hó 1-8 ig tartó beiratás alkalmával az I. évesekre megállapított létszám — 40 — nagyobb előképzettséggel bírók által be nem töltetik. Ezért a hat polgári iskolai bizonyítvánnyal pályázók folyamodványai csak október hó 9. után tárgyalhatók és intézhetnek el.

2. Keresztelő levél a születési hely s betöltött 16 éves kor igazolására.

3. Szegénységi bizonyítvány (melyet a főszolgabíró, illetőleg városban k rendőrkapitány kell láttatnia.)

4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkatú és a himlő ellen való védőtás igazolására.

5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat arról, hogy a folyamodó részére a szükséges és az első félévben körülbelül 90 koronára menő összes díjakat lefizetik és a folyamodó egyéb szükségleteiről (taneszközökről, ruházatról, szükség esetén tűzoltó zubbonyról) kellőleg gondoskodnak.

A folyamodványban felsorolandók még: a folyamodó illetőségi helye, szüleinek állása, tartózkodási helye, testvéreinek száma és kora, továbbá, hogy árva-e vagy nem.

A folyamodványokat a földmívelésügyi m. kir. Miniszter Ur Ó Nagyméltóságához címezve, f. év július hó 15-ig, a m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához — Kolozsvár — kell benyújtani.

A tanintézetbe felveendő hallgatók beiratkozási ideje október 1-8-ig tart. A tanintézet „Értesítőt” megküldi az igazgatóság. Kolozsvár, 1904. május hó 10 én. *Dr. Szentkirályi Ákos, igazgató.*

— **Tótkomlósi munkások Sz.-Doboka megyében.** Csatan és Monostorszeg községek határában a cukorrépa művelésre — értesülünk szerint — Békésmegyéből hoznak szakértő munkásokat, kiknek minden vasúti kocsiba

berakott 105 métermázsra répa után egyik részben 50, másik részben 56 koronát fizetnek. Különmunka esetében pedig férfi munkás 1 korona, női munkás 80 fillért, gyermek pedig 50 fillér napibért kap. Ezekon kívül fekvéshez szalmát, főzéshez pedig tűzifát kapnak. Ezen munkások aratásra, a midőn a répakapálás már befejeztetett, haza mennek és csak is a répa kiszedés alkalmára jönnek vissza.

— **Gyümölcstermesztési pályázat.** A Magyar Földhitelintézet a hazai gyümölcstermesztésnek községi faiskolák útján való előmozdítása céljából a folyó évben kivételesen 23 díjat és pedig:

1 darab 600 koronás,

2 darab 400 koronás, és

20 darab 200 koronás jutalmat tíz ki oly tanítók jutalmazására, kik faiskolát kezelnek és a fatenyésztés terén szembetűnő sikert képesek felmutatni.

Ezen díjakra pályázhat minden magyarországi faiskolát kezelő néptanító, valamint oly községi kertész is, ki a faiskola kezelésén kívül a népiszkolákban a gyümölcstermesztést hivatásszerűen tanítja és tanításának eredményeként községében és vidékén a nemes gyümölcstermesztés terén látható sikert képes felmutatni.

A pályázati kérvények megbírálásánál kiváló súly fog fektetett, aminél kevesebb és leginkább keresett gyümölcsfaj nagyban való szaporítására, a faiskola rendszeres kezelésére, a faiskola kerítésének minőségére, az oltás módjára, a magas és félmagas törzsű fák helyes nevelésére. A folyó évi díjakra a pályázati kérvények folyó évi június hó 1-ig adandók be az illető kir. tanfelügyelőséghez, mely azokat véleménye kíséretében közvetlenül a földm. miniszteriumhoz terjeszti fel és a pályázat eredményéről egyidejűleg a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz jelentést tesz. Az ekként beérkezett kérvények a földmívelési miniszterium által az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Magyar Kertészeti Egyesület kebeléből összeállított bíráló bizottság által fognak tárgyalatni, mely bizottság a pályázók faiskoláit, ha azt szükségesnek tartaná, központi vagy vidéki megbízottja által meg is szemlélteti.

A pályázó faiskolakezelő tanítók egy koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvényeikhez faiskolájuk vázlatos rajzát, részletes leírását, az abban található csemeték és oltványok kor-, nem- és faj szerinti kimutatását mellékelni tartoznak. A bíráló bizottság által a pályadíjban való részesítésre érdemes pályázóknak odaitélt jutalmakat a földmívelési miniszterium adományozza elismerő oklevél kíséretében. Kik már egyszer jutalmat nyertek, újabb jutalomra csak azon esetben pályázhatnak ismét, ha kész oltványállományuk legalább kétszer akkora, mint első jutalmazáskor volt.

— **Gazdákat érdeklő elvi jelentőségű curial ítélet.** A Curia legközelebb igen fontos ügyben mondott elvi jelentőségű ítéletet. Kimondotta ugyanis, hogy amennyiben a megvett sertések között elhullások történnek, olyan sertésekért, melyekről a vevő azt állította, hogy azok a sertésvészen átestek, erre a kijelentésre kártérítési kötelezettség meg nem állapítható. Az ítélet bizonyosan széles körben érdeklő a sertéstenyésztő gazdákat, miért is röviden ismertetjük annak indoklását is. Az ítélet kimondására alapul szolgáló perben felperes azt állította, hogy a sertéseket csak azért vette meg, mert azok állítás szerint a sertésvészen átestek. Felperes így arra alapítja keresetét, hogy őt alperes tévedésbe ejtette. Ezzel szemben a Curia az indoklásban azt mondja: Még ha a vitatott feltétel kikötése valóban megtörtént volna is, ez a körülmény kártérítési igény érvényesítésére jelen esetben alapul nem szolgálhat, mert felperes nem bizonyította, hogy a sertésvészen már egyszer átesett sertések a betegségot többé meg nem kaphatják, hogy immunisok; o nélkül pedig a feltétel hiánya és

a vész folytán bekövetkezett károsodás között okozati összefüggés meg nem állapítható. A vészen átesett sertések újra megbetegedhetnek, így akár volt a szerződő felek közt kikötés, ez a kártérítés érvényesítésére alapul nem szolgálhat. Tekintve, hogy az alperes a megvett sertéseknek a sertészvészen való átadását igazolta, alperes pedig arra nézve, hogy a sertések a sertészvészen nem fognak megbetegedni, szavatosságot nem vállalt, így a felperes kártérítéséhez való igényének alapja hiányzik, a Curia megváltoztatja mindkét elsőbírósági ítéletet, felperest elutasítja és mint pervesztést a perköltség viselésére kötelezte.

— **Ó Felsége a bécsi szeszkiállításán.** A Rotunde keleti részében vannak elhelyezve **Mayfarth Ph. és Tsa. gazdasági gépgyárak Bécs III** ismert cég kiállított tárgyai, amelyek különösen tetszetős kivitelük folytán tűnnek ki. A kiállított gyártmányok közül osztatlan elismerésben részesülnek az önműködő, szabadalmazott, hordozható és szállítható „Syphonia” permeterzők, a legkisebb jegyű tisztító-cseplőgépek, az önműködő kéve lerakóval ellátott gabona arató gép, az „Agricola” sorbavető gép váltókerekkel, a különböző szerkezetű takarmányvágó gépek és a „Triumph” darálógépek két oldalon rovatkolt örlőtárcsákkal, a hirneves kézi- és hidraulikus gyümölcs- és szőlő sajtók, valamint ipari célokra szolgáló hidraulikus prések, két kitolható sajtótoló kosárral stb. Ó Felsége néhány nap előtt tett körútja alkalmával megszólította a cég főmérnökét, ifj. Moser urat, a kinél általánosságban a cég által gyártott gépek felül tudakozódott, mire Moser főmérnök kijelentette, hogy Mayfarth Ph. és Tsa. gépgyáraiban úgy mezőgazdasági, valamint szőlészeti és ipari gépeket állítanak elő. Ó Felsége további tudakozására, hogy a cégnek csak Ausztriában vannak-e gyárai, Moser főmérnök kiemelte, hogy a cég M. m. Frankfurtban is jelentékeny gyárteleppel bír. Ó Felsége a munkások számára vonatkozó kérdésére Mo-

ser főmérnök kijelentette, hogy a bécsi gyár kb. 350 és a m. m. frankfurti 750-nél több munkást foglalkoztat.

— **Pef (porcellán-emal-festék) mosható, porcellánszerű fal-mázolat.** Tejgazdaságokban, sajt- és vajkészítő helyiségekben, folyókán, fürdőszobákban, klozetekben stb. már régen súlyt fektetnek oly falfelületekre, amelyek egyszerű módon tisztántarthatók és ezáltal por, piszok, penész, zsírfoltok eltávolítását teszik lehetővé. — Amint szakkörök kivétel nélkül kedvező ítéletei igazolják, ezen követelményeknek a Lutz-féle Pef (Porcellán-emal-festék) felel meg legjobban, mivel ezen festékkel porcellánszerűen kemény, sima és tartós mázolatot nyerünk, amely mindenkor a legcélszerűbb káros befolyás nélkül vízzel megmosható. Egy ily Pef-mázolat a közönséges olajfesteket úgy a könnyű tisztíthatóság, valamint tartósság és szép külső tekintetében jóval fölülmúlja és sehol sem szabadna hiányoznia, a hol mosható felületeket nyerni óhajtanak. Azt hisszük, hogy t. olvasóink érdekeit szolgáljuk, ha ezen Lutz Ede és Társa pozsonyi festégyárossal által előállított festékre különösen figyelmeztetjük. 1036. I.)

A kiadóhivatal üzenete.

Előfizetőink könyvét révidiálván, jelen számmal az összes hátrálékos előfizetők részére beszüntettük lapunk küldését s már a következő számból feles példányokat sem nyomunk. Kérjük előfizetőinket, hogy ezt tudomásul véve, a jövőben állandóan alkalmazkodjanak új rendünkhöz.

NEPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELTE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A Nagyszebeni Földhitelintézet törlesztéses jelzálogköcsönöket ad

2000 K.-tól kezdő összegekben,

mely kölcsönök készpénzben fizetnek ki és 4, 4 1/2, 4 3/4 és 5% kamatláb és 3/4% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt felévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő: 1243

A.	1. 10 évi törlesztésre félévenként	K. 65.04 f.
	2. 20 " " "	K. 41.75 f.
	3. 30 " " "	K. 34.79 f.
legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.		
B.	1. 15 évi törlesztésre félévenként	K. 48.52 f.
	2. 25 " " "	K. 36.57 f.
	3. 35 " " "	K. 32.05 f.
"legkisebb" kölcsön 5000 korona.		
C.	1. 30 évi törlesztésre félévenként	K. 32.92 f.
	2. 40 1/2 évi " " "	K. 29.69 f.
	3. 50 évi " " "	K. 28.22 f.
legkisebb kölcsön 10.000 korona.		
D.	1. 50 évi törlesztésre félévenként	K. 26.11 f.
	legkisebb kölcsön 30.000 korona.	

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adatnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírttához benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsonöket

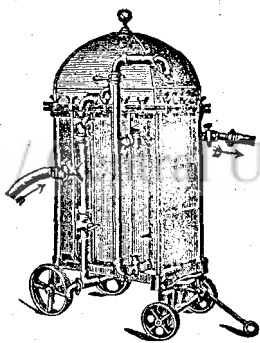
nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2% évi törlesztéssel 5-25 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2% évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

Seitz-féle

asbesth-szűrő

mindenféle nagyságban

Seitz-féle

motor-szivattyuk,

Seitz-féle

kézi-szivattyu,

szállít próbára:

SEITZ THEO,

BÉCS I., Wollzeile 16.

pinczegazdasági gépgyára.

Telefon szám: 2797. 1281

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K
Tartalékok	Alapítók	1.270.000.— "
	élet	200.000.— "
	"	255.200.02 "
Összesen:		2.125.200.03 K.
1901. évi fölösleg		90.349.— K.
1902. " "		59.782.36 "
1903. " "		109.331.78 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta z.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

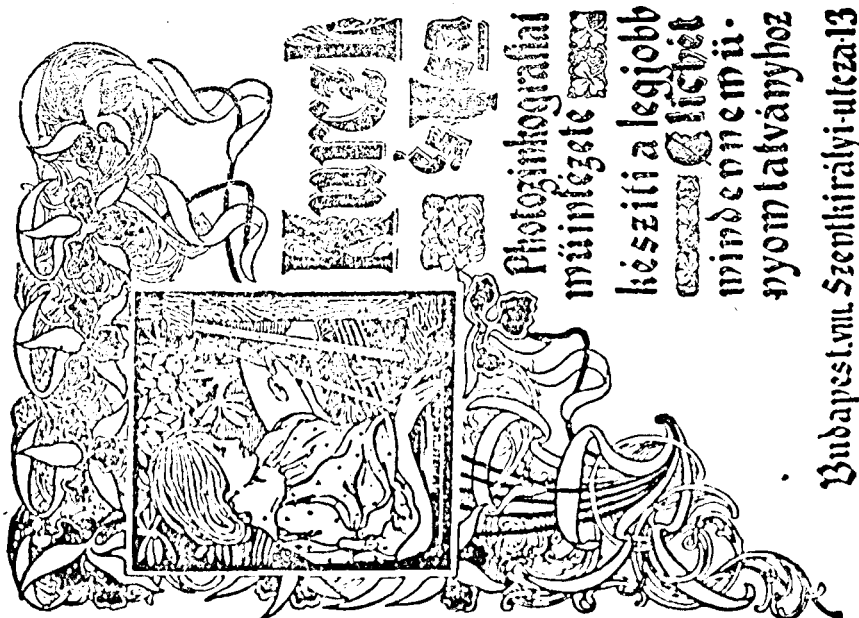
Birtok eladás.

Agárd községben

(Maros-Tordavármegye) Maros-Vásárhely sz. kir. várostól alig 3/4 órára, vasut és posta állomáshoz tehát közel, egy I-a birtok eladó. Áll 141 hold 21 □-öl szántóból, 10 hold 1386 □ kert, 11 hold 121 □ rét, 20 hold szőlő és 148 hold 88 □-öl erdőből; összesen: 331 hold 22 □-öl területből, megfelelő belsőséggel, gazdasági épületekkel és fundus instruktussal. Az egész 20 hold szőlő újabb telepítés, a legjobb termőerőben, rizlinggel s különböző csemege fajokkal ültetve. A birtok rendes gazdasági üzem mellett akár tehenészet, akár gazdasági kertészet céljaira, a legelőnyösebben használható ki.

Értekezni lehet: **Bucher** Lajossal, Maros-Vásárhelyt. Levélbeni megkeresésre részletesebb felvilágosítás adatik.

1341.

Photographia
műintézet
készíti a legjobb
mindenemü.
nyomatványhoz

Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 13

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

1262

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, IPARI CZÉLOKRA ALKALMAS COMPOUND LOKOMOBILOKAT.

MILLENIUM

fűkaszaló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Erdélyrészi képviselő: WESSEL LEÓ, Kolozsvár, New-York szálloda.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Léber Gyula

első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, úgymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfontait, dísz-kerítéselt és díszkapuit,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) 1168.

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

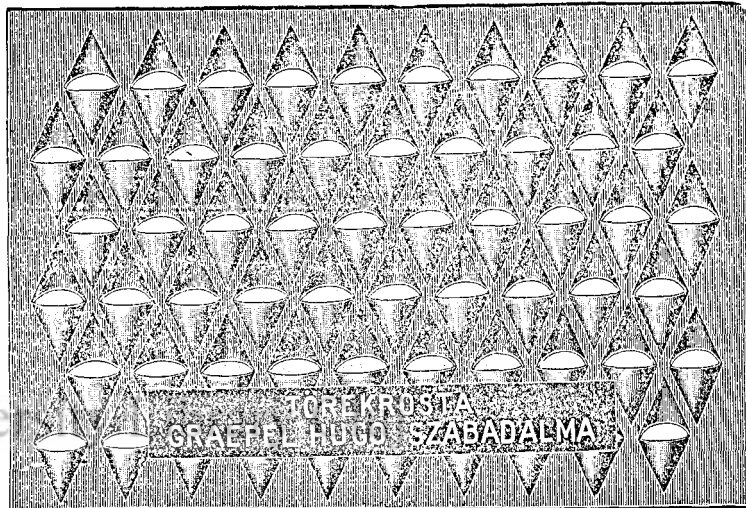
Legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs, hajtósíjok, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által oltalmazott legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberndorfi répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigai mag után először termelt kitűnő lenmagot, bal-tacint, székely tengerit, hanna árpát, duppai zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árak mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés, stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a Királyhágón tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbi-zás érkezett.

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

GRAEPEL HUGÓ-féle szabadalmazott törekrosta.

GRAEPEL HUGÓ-féle szab. gabona és lóhere cséplőgépek 2 dobbal. Malomberendezések, Olajmalmok, Konkolyválasztógépek és rostalemezek kaphatók: 1066

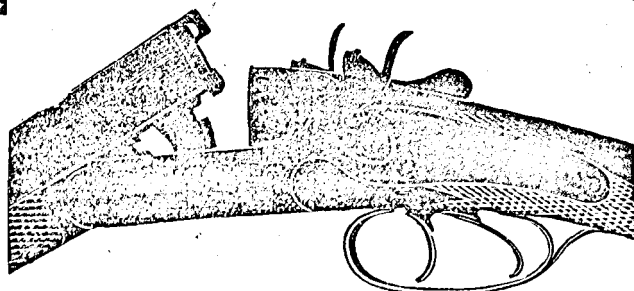
Graepel Hugó gép- és rostalemezgyár,
malomépitészet BUDAPEST, V., Váci-út 40-46.

Gróf Kornis Viktor
Szentbenedeki gazdaságában u. p. Dész, f. é. július 1-re
a számtartói állásra

pályázat hirdetik. Fizetés 300 korona teljes udvari ellátás mellett. Teendő: magtár és raktárok kezelése és számvitel. Előmenetel nincs kizárva. Pályázat benyújtandó Junius 1-ig.

1332

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (précios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cselező-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben **Különlegesség** nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Lovelezés magyar!

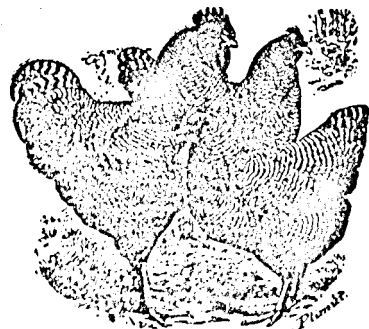
Lovelezés magyar!

KONKOLYI ISTVÁN 1327

mérnök

fajtyúk-tenyészdéje
Krompach-vasgyár. (Szepes megye.)

Angol, telivér, elsőrendű fajtyúk-törzseimnek költőtojásai: kendermagos pliműt, fekete langán, sárga orpington 80 f., májusban 60 fillér, fogoly-szinű olasz 40 fill., illetve 30 fill. darabonként. — Rázásmentes, pátens esomagolás 1 kor., postadíj 1 kor. Törött és terméketlen tojások ingyen kicserélhetők. Csirkék hat hetes korban márciusi kelésű 4, áprilisi 3-50, májusi 3 kor. darabonként. — Árjegyzék, csapda-fészek, szétszedhető ol, olcsó mesterséges csirke-nevelő, aprócsirke szállító-doboz, sodronyhálóról stb. ingyen. — Kérdőzködésekre válasz helyeg kéretik.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra [felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.]

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronára kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különfélék.

„Segédtszti, gazdaságkezelői, szőlészeti állást keres nőtlen, okleveles egyén. Czím a kiadóban.” 1834

Előnyös feltételekkel végzett és 17 évig tapasztalt gazdatiszt keres 500—2000 holdas birtokot fix adminisztrációra vagy 2—300 holdas, lehetőleg városhoz közeli jó birtokot hasznbérbe, 1904. őszére. Cím a kiadóhivatalba. 1322.

Sarmasági uradalomba irnoki állásra pályázhatnak oly egyének kik a monostori tanintézetet sikerrel végezték és a kik legkevesebb, de egy évet voltak már alkalmazásba. Pályázók küldjék folyamodványaikát Rákosi **Biró Balázs** urad. intéző czimére **Sarmaság**, Paula-tanya, Szilágy-megye. 1340

BÉLHURUT kitűnő gyógyszere a **CORNIDES**-féle „Fekete áfonya gyógybor”. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 üveget 8 koronáért bérmentve küld 1257

Cornides Károly és Társa. Felka (Szepesmegye). Erdei gyümölcsöket földolgozó telep.

CIMBALOM

részletre is olcsón kapható.

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld

Varga Pál

cimbalmgyártó, Makó, saját házából.

Cimbalmozni a leg hamarabb megtanulható az öntanulási, saját kiadásomban megjelent, cimbalmiskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvétellel 70 fillérrel több. A megrendelő saját keze írása szükséges. **VARGA PÁL** cimbalmgyártó. 1182

Tejelő gulya.

Magyar-erdélyi bika sokszor díjazott **Jager** ivadék, válogatott szép példányok. Két és két éves 3 hónaposok négy darab eladó, 700—1000 korona közt. **Ugron Zoltán** Fiátfalva megállóhely, posta és vonat állomás **Székely-Keresztur.** 1335.

Hires zalai petés anyarák 100/150 petével százát 16 koronáért, tenészszerk százát 6 koronáért és a megfelelő szállítási, csomagolási költségért, valamint **asztali rákot** árjegyzék szerint élve megérkezve, utánvétellel, szállít

FISCHER IZIDOR Zala-Egerszegen. 1329

Négy pár cipő

csak 2 frt 60 krajcár.

Nagyobb mennyiségű bevásárlás folytán ezen nevetésséges olcsó árért kapható, amíg a készlet tart. 1 pár férfi cipő, 1 pár női cipő, barna vagy fekete bőrből, fűzős, kapnival és erős, szegzett bőrtalppal, legújabb forma, továbbá 1 pár férfi, 1 pár női divatcipő, elegansul kiállítva, nagyon csinos és könnyű, mind a 4 pár csak 2 frt 60 krajcár. Megrendelésnél elég a cipő hosszát megadni. Cím:

Schuh-Exporthaus

A. Gelb, Krakau Nr. 166.

Kicsérelés megengedtetik, vagy a pénz visszaadatik, úgy, hogy risikó teljesen kizárva. 1337.

Thomassalak

a legjobb és legolesőbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása épen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy a foszforsav, mint a cztromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

KALMÁR VILMOS Budapest, VI., Teréz-körút 3.

1338

a Thomassalak-gyárak, Berlin magyarországi vezérképviselője a magyar korona országainak területén Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis **Csillag védjeggyel** ellátott zsákokat vegyünk át. Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva!

PÉNZ

4%-OS törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadósságok convertálása.

Meller Lajos és Társai bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-uteza 15. (Törvényszékileg bejegyzett cég).

1317.

(Válasz bélyeg.)

ELSINGER M. J. ÉS FIAI
BUDAPEST,
IV., DEAK FERENCZ-UTCA 3.

ALAPITVA 1831. Sürögnyeim: „ELSINGER BPEST, DEAK-UTCA”. 46 KITÜNTETÉS

VIZMÉNYES PONYVÁK

ELISMERT KITÜNŐ MINŐSÉGBEN.

KAZAL, GÉP, KOCSI, MAGGYÜJTŐ, ÉS REPCE-PONYVÁK.

ZSAKOK Tarpullin, Roválkás Drill, Vászonzender varrással és varrás nélkül

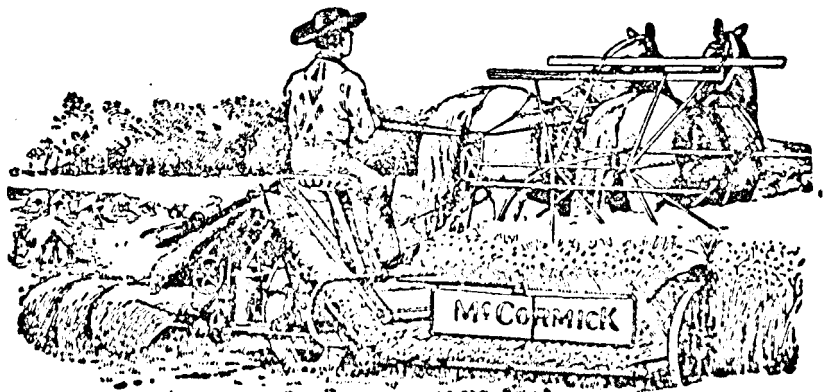
LEGOLCSÓBB MEGDIZHATÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
VIZMÉNYES BÁTÁK, ESŐKÖPENYEK, VÍHARGALLÉROK

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagoí aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kéveköltőgép, „DAISY” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő geroblyo és „MANILA” kéveköltőfonal gyártmányai. Évi gyártmány 362.000 gép. Katalógusok ingyen és bérmentve.

Vezérképviselő: **HIRSCHFELD KÁROLY** Kolozsvárt.

1097

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. S.

Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utcza 11.

Több mint 600 első díj!!!

Tejgazdasági Gépgyár.

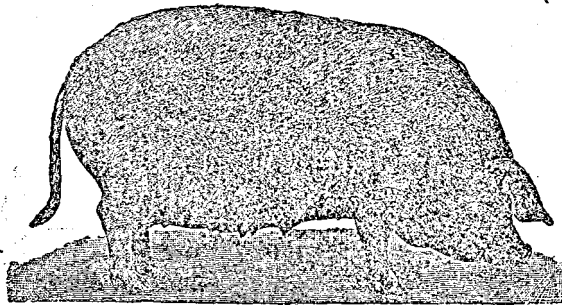
Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk. 1018.

Pályázati hirdetés gazdatiszti állásra,

Gr. Mikes Ármin bükszádi
uradalmában. Javadalmazás:
1200 kor. fizetés, lakás kerttel
és kis számú állattartás. Köve-
telmények: jártasság és ismeret-
ek a bükk-tűzifa és talpa elő-
állításában és főleg értékesítésé-
ben. Ajánlatok Gróf MIKES
ÁRMIN titkári hivatalához
ZABOLA, Háromszékmegye,
czimzendők. 1336

Báró Jósika Sámuel

Ő Nagyméltósága gazdaságában, Szolnok-
Dobokamegye Szurdok községében (posta,
távirda, vasuti állomás)

eladó 55 drb. 2—3 éves, 6 drb. 1 $\frac{1}{4}$
éves fekete anya kocza, 6 drb. 2—3
éves kan és 294 drb. márcziusi malacz,
14 drb. 3—5 éves tehénbival.

Értekezhetni Zeman Ede gazdatisztával.

1339

1011

A Franklin-Társulat kiadása.

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

ötödik sorozata most jelent meg s így most már
25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leg-
gondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben
jelentek meg Pázmány Péter válogatott munkái
is. Ezt a kötetet jeles tudósunk Fraknoi Vilmos
oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét
és munkásságát vázolja és méltatja, s egyuttal a XVII.
század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi- és
közviszonyokról érdekes esszét is nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat Bajza József három
évtizedre menő munkásságának legjavát is beilleszti a
magyar remekírók közé. E kötetet Badics Ferencz
válogatta össze és látta el nagybecsű előszóval.

E két kötetten kívül megjelent még az V-ik soro-
zatban Vörösmarty V. kötete, Arany János III.
kötete és Szigligeti II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I. II. kötet.

Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei.

Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái.

Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Zoltány Irén.

Garay János munkái.

Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

Kazinczy Ferencz műveiből.

Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Váczy János.

Kisfaludy Sándor munkái I. kötet.

Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferencz munkái.

Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból.

Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Kossuth Ferencz.

Kurucz költészet,

Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Reviczky Gyula összes költeményei,

Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Koroda Pál.

Gr. Széchenyi István munkáiból I. köt.

Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede színművei I. kötet.

Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Bayer József.

Tompa Mihály munkái I. kötet.

Sajtó alá rendezte Lévy József.

Vajda János kisebb költeményei.

Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái I., II., III. és

IV. kötet.

Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapják. — Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda,
(Budapest, VI., Egyetem-u. 4.)